

Świętokrzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Nie Jesteś Sam”, organizowane są lekcje gry na instrumentach, lekcje śpiewu. Rozbudowane i wyposażone przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej Chmielnickie Centrum Kultury, stanowi w tej chwili bazę kulturalną wystarczającą dla potrzeb lokalnej społeczności.

Na terenie gminy nie istnieją filie Centrum, rolę ośrodków kulturalno - rozrywkowych spełniają w dużej mierze szkoły podstawowe oraz „światlice wiejskie”. Odczuwalny jest, zwłaszcza przez młodzież wiejską, brak odpowiednich, urządzonych pomieszczeń z przeznaczeniem do popołudniowych i wieczornych spotkań, organizowania zabaw, dyskotek itp.

Na terenie gminy znajduje się Biblioteka Publiczna w Chmielniku, która ma swoje filie w Piotrkowicach, Zreczu Dużym i Sędziejowicach . Funkcjonują na terenie gminy także punkty biblioteczne w Śladkowie Małym i Suchowoli.

2.4 Zagospodarowanie przestrzenne

2.4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Ochrona środowiska naturalnego odgrywa obecnie bardzo ważną rolę w polityce rozwoju naszego kraju.

Ten cel strategiczny uznano za priorytetowy ze względu na istniejące uwarunkowania, związane z położeniem znacznej części gminy Chmielnik na terenach: Szanieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, wchodzącego w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Poniżnia oraz Chmielnicko – Szydłowskiemu Obszaru Chronionego Krajobrazu. Na terenach tych obowiązują szczególne zasady prowadzenia polityki przestrzennej i gospodarczej. Bardziej rygorystyczne zakazy i ograniczenia obowiązują na obszarze parków krajobrazowych. Formy ochrony przyrody zostały wymienione w rozdziale II pkt 2 niniejszego opracowania.

Obszary i obiekty wskazane do objęcia ochroną:

Lokalne korytarze ekologiczne związane z dolinami rzek (rzeka Sanica i rzeka Morawka) i cieków, umożliwiające zachowanie niezbędnych powiązań przyrodniczych; - z zakazem zagospodarowywania mogącego przerywać powiązania przyrodnicze i radykalnie zmieniać warunki siedliskowe, na przykład poprzez zagospodarowanie związane z dużymi pracami melioracyjnymi.

Obszary leśne i przylegające do głównych kompleksów leśnych (strefa ekotonu); - z zakazem lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć ochronę ekosystemów leśnych, w tym poprzez planowane nowe systemy melioracyjne oraz inwestycje wodochłonne powodujące osuszenie terenu, w tym na przykład związane z budową dużych ujęć wody

Gleby wysokich klas (I-IV), o najwyższej jakości; - z zakazem przeznaczania na cele nierolne i nieleśne bez wyraźnego uzasadnienia realizacją celów publicznych

Stanowiska rzadkich gatunków fauny, w tym obejmujące krasowe „oczka wodne” położone w sołectwach Śladków Mały, Śladków Duży i Sędziejowice oraz na obrzeżach miejscowości Chmielnik; -wskazane do indywidualnej ochrony.

Zasoby wód podziemnych:

Wody poziomu czwartorzędowego –związane z dolinami rzecznyymi-, są eksploatowane przez mieszkańców poprzez studnie kopane. Jakość wody nie odpowiada normom dla wód pitnych i na potrzeby gospodarcze. Wody te nie mają znaczenia przemysłowego.

Najbardziej eksploatowanymi poziomami wodonośnymi są poziomy związane z występowaniem wapieni: trzeciorzędowych, jurajskich i triasowych. Wody te są dobrej jakości.

Powyższe uwarunkowania stwarzają poważne ograniczenia lokalizacyjne, które narzucają konieczność likwidacji źródeł zagrożenia, jakie tworzą istniejące w tej strefie lokalizacje uciążliwe dla środowiska i mogące pogorszyć jakość wód.

Zasoby wód powierzchniowych:

Gmina Chmielnik położona jest w obrębie zlewni rzeki Nidy i rzeki Wschodniej.

Południową i wschodnią część gminy odwadnia rzeka Wschodnia z dopływem rzeką Sanicą.

Południowo-zachodnią i północną część gminy odwadniają dopływy rzeki Nidy w tym rzeka Morawka płynąca przez obszar gminy, lecz biorąca swój początek poza gminą Chmielnik.

Wody stojące: Na terenie gminy znajduje się wiele źródeł wodnych, najczęściej w zboczach dolin rzecznych, podmokłości (okolice Zrecza, a także okolice Szyszczyc i Śladkowa Małego) oraz szereg małych zbiorników powierzchniowych.

Rekreacyjny zbiornik wodny zlokalizowany jest w Andrzejówce.

Urządzone kąpieliska zlokalizowane są w miejscowościach: Andrzejówka i Śladków Mały.

Surowce naturalne:

Podstawowe bogactwo surowcowe gminy Chmielnik stanowią gipsy, surowce wapienne, ilaste, a także piaski i żwiry.

Wychodnie gipsów koncentrują się w południowo-zachodniej części gminy w rejonie Sędziejowic (zarejestrowane złoża „Gartatowice” i „Borków Chwałowice”).

Utwory węglanowe o znaczeniu surowcowym –wapienie-, występują w złożach udokumentowanych: „Suliszów - Kamienna Góra”, „Celiny” i „Ptasznik”. W tym zakresie wytypowanymi złożami perspektywnymi są: „Piotrkowice I”, a także „Tarnoskała I, II” oraz (w północno-wschodniej części gminy) „Ługi”.

Surowce ilaste, obejmujące ility i gliny zwałowe, występują w centralnej i południowej części gminy, a do złóż udokumentowanych należą „Chmielnik-Ciecierz” i „Zrecze”.

Piaski występują w złożach udokumentowanych: „Suliszów”. Obszary perspektywiczne złóż piasków to: „Chmielnik” i „Śladów Mały”.

Ze względu na zagrożenia środowiska eksploatacją górniczą, w tym także z uwagi na kolizję ze strefami ochrony krajobrazu dla Chmielnika, występują jednak ograniczenia dla możliwości wykorzystania udokumentowanych złóż:

Złoża małoekologiczne, to między innymi złoża iltów ceramicznych „Chmielnik-Ciecierz”;

Złoża wykluczające możliwość eksploatacji to m.in. złoża iltów betonitowych „Zrecze” (obszar gleb chronionych), ale także (położone w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego) „Gartatowice”.

Zgodnie z Rozporządzeniem 336/2001 i 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego na terenach położonych w granicach parków krajobrazowych i ich otulin zabrania się wydobywania skal, minerałów i torfu (poza obszarami określonymi w planach ochrony)

Eksploatacja tych surowców powinna odbywać się w sposób zapewniający jak najmniejszą szkodliwość oddziaływania na środowisko i krajobraz. Na obszarze chronionym gminy występują również miejsca nielegalnego poboru surowców przez lokalną społeczność. W związku z powyższym władze gminy położyły nacisk na prowadzenie przemysłowej eksploatacji i likwidację nielegalnego wydobycia surowców.

Zasoby lasów:

Gmina Chmielnik charakteryzuje się niską lesistością, - kompleksy leśne zajmują stosunkowo małą powierzchnię gminy (poniżej 20%). Dominuje drzewostan sosnowy, a przeciętny wiek drzewostanu w obrębie gminy Chmielnik wynosi około 50 lat. Kompleksy leśne są rozdrobnione.

Większe kompleksy leśne występują w północno-zachodniej części gminy.

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę, należałoby dążyć do zwiększenia powierzchni lasów poprzez kompleksowo realizowane zalesienia i zadrzewienia.

Program ochrony zasobów i walorów przestrzennych gminy polega na:

- Ochronie wartości przyrodniczych i kulturowych gminy oraz wzmocnieniu wartości jej krajobrazu, wzmocnieniu obszarów chronionego krajobrazu
- Wspieraniu zalesień obszarowych, śródpolnych, przydrożnych a także zadrzewień parkowych w obszarach zabudowanych,
- Rekultywacji terenów zdegradowanych i wspieraniu ich zagospodarowania
- Ochronie zasobów glebowych, stanowiących naturalne bogactwo gminy.
- Ochronie wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem przez sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.
- Ochronie powietrza poprzez likwidację źródeł zanieczyszczeń modernizując stare kotłownie węglowe w budynkach i instytucjach użyteczności publicznej na olejowe.

Z przeprowadzonej analizy uwarunkowań rozwojowych oraz w/w czynników wynika, iż teren gminy Chmielnik należy traktować szczególnie. Na terenie gminy Chmielnik występują liczne formy ochrony przyrody które w znacznym stopniu ograniczają możliwości inwestycyjne. Z uwagi na położenie gminy, jej charakter oraz pełnioną w regionie funkcję, należy dołożyć wszelkich starań, aby zlikwidować źródła zanieczyszczenia środowiska i zachować jego wysokie walory. Zaowocuje to zwiększeniem atrakcyjności gminy dla turystów i agroturystów oraz przyciągnięciem nowych mieszkańców.

2.4.2 Infrastruktura techniczna

2.4.2.1 Komunikacja

Drogowy układ komunikacyjny gminy Chmielnik tworzą drogi:
krajowe